

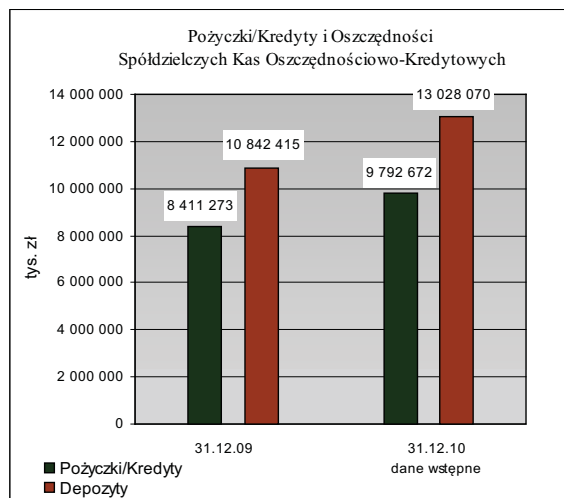
SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KASY KRAJOWEJ ZA ROK 2010

1. SYTUACJA SKOK W ROKU 2010

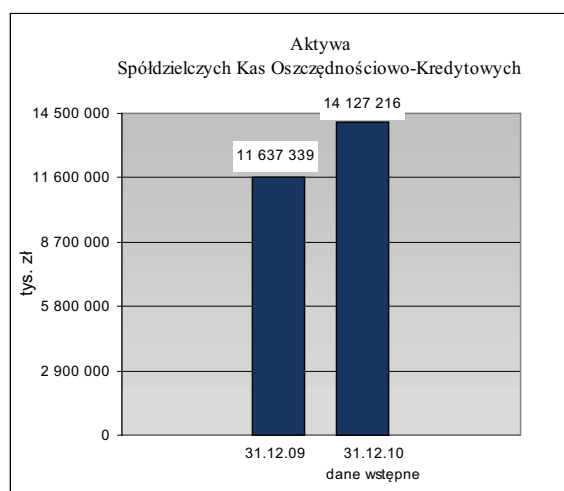
Nadal odczuwalne skutki kryzysu finansowego nie wpłynęły istotnie na sytuację spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w roku 2010. Pomimo utrzymującego się ponad 10-proc. poziomu bezrobocia i niskich wskaźników ufności konsumenckiej, co jest efektem pogorszenia ocen zmian w zaistniałej i oczekiwanej sytuacji gospodarczej kraju i gospodarstw domowych oraz możliwości dokonywania ważnych zakupów, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe rozwijały swoją działalność stanowiąc alternatywne źródło usług finansowych. Nie bez znaczenia dla poziomu zaufania do SKOK pozostaje fakt, iż Kasy są postrzegane jako rdzennie polskie instytucje, zbudowane wyłącznie w oparciu o krajowy kapitał.

Kolejny rok obecności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych na rynku usług finansowych potwierdza tezę, iż rynek ten potrzebuje konkurencji, dzięki której każdy zainteresowany usługą finansową może znaleźć odpowiednią dla siebie ofertę, dostosowaną do indywidualnych potrzeb i możliwości finansowych. Rok 2010, ogłoszony przez Unię Europejską Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym (jedną z form jest wykluczenie finansowe), dał możliwość zainicjowania programu, w którym Kasy mogły zaprezentować w pełni swoją szczególną misję jako instytucje umożliwiające korzystanie z usług finansowych nawet najmniej zamożnym obywatelom.

Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe prowadzą działalność depozytowo-pożyczkową, w tym głównym segmentem pozostaje sektor kredytu konsumenckiego. Kasy oferują także możliwość założenia rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, w ramach których dostępne są karty płatnicze Visa. Dostęp do tych rachunków jest także możliwy za pośrednictwem bankowości elektronicznej (usługa e-SKOK).

Roczny wzrost depozytów członkowskich oraz kredytów od kilku lat nie zmienia się - także w 2010 roku był bardzo dobry. W segmencie depozytów wyniósł 20,2% (względem roku 2009); korzystny trend wzrostowy można było także zauważyć w segmencie pożyczek i kredytów, pomimo iż spółdzielcze kasy mogą oferować pożyczki i kredyty wyłącznie na limitowane ustawowo okresy trzy i pięcioletnie. W roku 2010 wzrost ten wyniósł 16,4% (względem roku 2009).

W wyniku przyrostu oszczędności gromadzonych w Kasach wzrosły aktywa – na koniec 2010 roku poziom wzrostu wyniósł 21,4% względem roku ubiegłego, aktywa wyniosły wg wstępnych danych 14.127.216 tys. zł.

Realizując w praktyce Program Walki z Wykluczeniem Finansowym w roku 2010 do oferty SKOK w ramach programu pilotażowego (który będzie rozwijany w roku 2011) wprowadzono Kartę SKOK24 (karta płatnicza z funkcją bankomatową) wydawaną i obsługiwaną nieodpłatnie. Ponadto w roku 2010 rozwijane były wprowadzone w latach ubiegłych usługi, które wzbogacają ofertę SKOK i zwiększają funkcjonalność rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych: karty Visa oraz usługa bankowości internetowej e-SKOK. Ponad 400 tys. członków Kas użytkuje karty Visa, zaś liczba użytkowników usługi e-SKOK wynosi ponad 175 tys. Członkowie SKOK mogą korzystać z bankomatów oznaczonych logo SKOK24, wśród których znajdują się 383 bankomaty stanowiące sieć bankomatów SKOK24 oraz 307 bankomatów eCard i 112 bankomatów Global Cash.

2. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA KASY KRAJOWEJ

PRACE LEGISLACYJNE

W roku 2010 Kasa Krajowa prowadziła monitoring prac legislacyjnych, którego celem jest zapewnienie uwzględnienia spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w projektach aktów prawnych różnego szczebla (lub w ich nowelizacjach), a także czuwanie nad ujęciem SKOK w projektowanych aktach prawnych z uwzględnieniem specyfiki prowadzonej przez Kasy działalności. Monitoring obejmował: założenia do ustaw, projekty ustaw poselskich i rządowych, ustawy w toku prac legislacyjnych a także akty wykonawcze. Z uwagi na kluczowe znaczenie dla systemu SKOK, szczegółowej analizie zostały poddane dwa projekty ustaw będące do tej pory w toku prac legislacyjnych: nowa ustawa o kredycie konsumenckim oraz ustawa o usługach płatniczych.

W roku 2010 spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe zostały uwzględnione w następujących aktach prawnych:

- 1) ustawie z 12 lutego 2010 r. o zmianie Ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw – rentę na wniosek osoby uprawnionej będzie można przekazać na jej rachunek w banku lub w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej,
- 2) ustawie z 5 marca 2010 r. o zmianie Ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów - art. 1 tej ustawy znosi obowiązek zaciągnięcia kredytu w banku kredytującym jako warunku koniecznego do skorzystania z premii kompensacyjnej,

- 3) ustawie z 25 czerwca 2010 r. o zmianie Ustawy o kontroli skarbowej oraz niektórych innych ustaw: w zakresie obowiązku udostępniania i przekazania na żądanie organu kontroli skarbowej danych identyfikujących posiadacza rachunku bankowego, co do którego zachodzi podejrzenie, że jest on wykorzystywany w celu prowadzenia niezgłoszonej do opodatkowania działalności gospodarczej, uzyskiwania przychodów niezajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych, uzyskiwania przychodów niezadeklarowanych albo przychodów nieujawnionych w złożonych deklaracjach oraz wprowadzenie obowiązku sporządzenia i przekazania, na pisemne żądanie Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej albo dyrektora urzędu kontroli skarbowej, wydane w związku z wszczętym postępowaniem przygotowawczym w sprawie o przestępstwa i wykroczenia oraz przestępstwa skarbowe lub wykroczenia skarbowe, przez banki oraz odpowiednio spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe informacji dotyczących podejrzanego w określonym w art.33 tej ustawy zakresie,
- 4) ustawie z 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych – w Ankiecie Bezpieczeństwa Osobowego należy podać informacje o odsetkach od lokat bankowych i rachunkach bankowych, także gdy dotyczą lokat oraz rachunków w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (...),
- 5) ustawie z 24 września 2010 r. o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz Ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników - banki i spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe są obowiązane do sporządzania i przekazywania ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, w formie dokumentu elektronicznego, w okresie sprawozdawczym informacji o założonych i zlikwidowanych rachunkach bankowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej,
- 6) rozporządzeniu Rady Ministrów z 17 czerwca 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2010, w zakresie ujęcia wyników finansowych spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w sprawozdaniach do GUS.

W toku prac parlamentarnych prowadzono także korespondencję mającą na celu uzyskanie informacji co do zakresu projektowanych regulacji, aby z uwagi na brak zapisów dotyczących wprost spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych uzyskać stanowisko co do stosowania lub braku stosowania przepisów aktu prawnego w odniesieniu do SKOK:

- 1) ustawa z 4 marca 2010 r. o świadczeniu usług na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – uzyskano potwierdzenie, że ustawą nie są objęte usługi finansowe niezależnie od pomiotu, który je świadczy,
- 2) ustawa z 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych – uzyskano potwierdzenie, że spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa posiada status instytucji ustawowo zobowiązanej do oceny ryzyka kredytowego lub operacyjnego, co pozwala Kasom przetwarzać uzyskane informacje gospodarcze przez okres dłuższy niż 90 dni,
- 3) ustawa z 24 września 2010 r. o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników - uzgodniono stanowisko, które potwierdza, że brak jest przeszkód do dokonywania zwrotu nadpłaty podatku na rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej zarówno osobom obowiązany jak i nie obowiązany do posiadania rachunku bankowego.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA I WYDAWNICZA

W 2010 roku działalność wydawnicza prowadzona była we współpracy z Fundacją na rzecz Polskich Związków Kredytowych oraz działającą w ramach Fundacji Akademią Spółdzielczą.

W ramach działań Akademii Spółdzielczej organizowano szkolenia dla członków władz i personelu spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Szkolenia odbywały się w formie dwudniowych warsztatów, szkoleń specjalistycznych oraz informacyjnych, kilkudniowych warsztatów i szkoleń specjalistycznych. W przeprowadzonych szkoleniach wzięło udział łącznie 557 osób, w tym: w dwudniowych szkoleniach informacyjnych 363 osoby, kilkudniowych szkoleniach specjalistycznych (szkolenia doskonalące dla głównych księgowych, specjalistów do spraw kontroli wewnętrznej, specjalistów od spraw kredytów) 75 osób, w kilkudniowych szkoleniach specjalistycznych adresowanych do władz SKOK i pracowników instytucji centralnych systemu SKOK - 82 osoby. Akademia realizowała także szkolenia indywidualne (System Zarządzania Jakością, Uniwersytet Sukcesu), w których udział wzięło 37 osób.

Tak jak w latach poprzednich publikowano jako materiał samokształceniowy, skierowany do władz oraz personelu kierowniczego SKOK czasopismo Pieniądze i Więż. Kwartalnik naukowy poświęcony problematyce ekonomicznej, prawnej i społecznej (ISSN 1506-7513). W 2010 roku w ramach dodatku do Kwartalnika naukowego dołączono szereg publikacji pod wspólną nazwą Biuletyn Instytutu Stefczyka, gdzie zamieszczono następujące publikacje „Upadłość konsumencka – rozwiązania dla zadłużonych”, „Etyczne inwestowanie – w zgodzie z ekonomią” oraz „90 lat prawa spółdzielczego”. Do jednego z numerów Kwartalnika dołączono „Raport”, który zawierał opracowanie prof. nadzw. dr hab. Grażyny Ancyparowicz - dyrektor Departamentu Finansów GUS, „Finansowe i społeczne skutki neoliberalnej reformy ubezpieczeń emerytalno-rentowych w Polsce”.

Ponadto w ramach Instytutu Stefczyka była prowadzona działalność naukowa, badawcza i wydawnicza. W 2010 roku w ramach Biblioteki kwartalnika naukowego Pieniądze i Więż wydano szereg publikacji poświęconych zagadnieniom ze sfery szeroko rozumianej ekonomii oraz spółdzielczości. Ukazały się „Etyka, finanse a wartość przedsiębiorstwa” pod redakcją S. Lanza, M. Calcaterra, F. Perrini, oraz „Prawne i ekonomiczne determinanty rozwoju spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych w Polsce” pod redakcją J. Ossowskiego. Dodatkowo, w ramach współpracy ze Stowarzyszeniem „Obywatele Obywatelom” i redakcją pisma „Obywatel” oraz Krajową Radą Spółdzielczą, ukazała się książka Romualda Mielczarskiego „Razem! czyli Społem. Wybór pism spółdzielczych”.

REGULACJE NADZORU I JEDNOLITE PROCEDURY ŚWIADCZENIA USŁUG

W roku 2010 Kasa Krajowa podjęła szereg uchwał zmieniających dotychczasowe regulacje w zakresie norm dopuszczalnego ryzyka oraz jednolitych procedur świadczenia usług lub prowadzenia dokumentacji.

W czerwcu zostały przyjęte w ramach jednolitej procedury prowadzenia dokumentacji „Procedury windykacji należności przeterminowanych w SKOK”.

W lipcu dokonano kompleksowej zmiany zasad lokowania rezerwy płynnej przez SKOK oraz wprowadzono zasadę informowania Kasy Krajowej o obniżeniu się wskaźnika rezerwy płynnej poniżej ustawowego poziomu 10%. W związku z tą zmianą znowelizowano system analizy wskaźnikowej KAPER poprzez aktualizację

formuły wskaźnika obowiązkowej rezerwy płynnej oraz aktualizację tabeli ratingowej dla wskaźnika marży odsetkowej.

W sierpniu przyjęty został nowy regulamin kontroli w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz przyjęto regulamin przeprowadzania lustracji w SKOK. W przypadku lustracji przyjęte zostały zasady przeprowadzania tego badania uchwalone przez Zgromadzenie Ogólne Krajowej Rady Spółdzielczej w roku 2010.

W październiku dokonano nowelizacji Instrukcji Służbowej w sprawie otwierania i prowadzenia rachunków bieżących dla członków SKOK prowadzących działalność gospodarczą (rachunków Tandem).

W listopadzie, dostosowując się do regulacji unijnych, zwiększono wartość depozytów członków SKOK, która podlega ochronie z 50 tys. do 100 tys. euro. Zwiększona ochrona obowiązywała w SKOK o miesiąc wcześniej niż w bankach.

Dwukrotnie w ciągu roku uaktualniano uchwałę o obowiązkach sprawozdawczych: w lipcu dokonano zmian w dekadowym raporcie dotyczącym płynności, natomiast w grudniu znowelizowano formularz oświadczenia dotyczącego miejsca prowadzenia działalności przez SKOK.

DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA I ROZLICZENIOWA

Kasa Krajowa pełni funkcję centrali finansowej spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Na koniec roku 2010 Kasy zgromadziły w Kasie Krajowej 1.755.991.459 zł w postaci lokat obowiązkowych i dobrowolnych. Jest to suma o 30% większa w porównaniu z rokiem poprzednim. W roku 2010 Kasy zaciągnęły kredyty na łączną kwotę 32.460.126 zł.

Nadwyżka środków zgromadzonych przez Kasę Krajową była inwestowana na rynku finansowym w lokaty bankowe, obligacje i bony skarbowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych, komercyjne weksle inwestycyjno-terminowe oraz obligacje korporacyjne.

Rok 2010 był kolejnym rokiem kontynuacji bezpiecznej polityki inwestycyjnej oraz utrzymywania wysokiej płynności portfela Kasy Krajowej. Podstawowym elementem bezpieczeństwa jest staranny dobór instrumentów finansowych charakteryzujących się

niskim ryzykiem inwestycyjnym. Wysoka płynność portfela wynika z preferowania instrumentów łatwo zbywalnych lub/i o krótkich terminach zapadalności oraz optymalnie zaplanowanej zapadalności poszczególnych instrumentów finansowych.

Prowadzone działania inwestycyjne są zgodne z obowiązującymi regulacjami zewnętrznymi i wewnętrznymi, czego głównym efektem ma być bezpieczeństwo całego portfela. Bardzo istotnym elementem polityki inwestycyjnej jest dywersyfikacja portfela, do czego przyczynia się przestrzeganie limitów inwestycyjnych co do poszczególnych kategorii aktywów. Jedynymi nielimitowanymi instrumentami pozostają inwestycje najwyższej wiarygodności, tj. papiery wartościowe emitowane lub gwarantowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski.

W ciągu roku 2010 fundusze Kasy Krajowej przedstawiały się następująco: wartość funduszu udziałowego na dzień 31.12.2010 r. wyniosła 4.656.300 zł, wartość funduszu zasobowego 178.133,76 zł, natomiast wartość funduszu stabilizacyjnego 425.907.923,52 zł.

Ze środków funduszu w roku 2010 zostały udzielone kredyty stabilizacyjne na łączną kwotę 20.030.126,00 zł, a całkowite zaangażowanie w pomoc stabilizacyjną wynosi 70.930.311,86 zł.

W Kasach w dalszym ciągu realizowana jest usługa zleceń płatniczych. W roku 2010, w porównaniu do roku 2009, ilość przelewów przychodzących na rzecz członków SKOK wzrosła o 20%, natomiast przelewów wychodzących nieznacznie spadła - o 3,71%.

NADZÓR

Kasa Krajowa w roku 2010 podejmowała działania, których głównym celem jest zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonych w SKOK oszczędności. Kasa Krajowa realizuje działania nadzorcze poprzez stały monitoring sytuacji finansowej SKOK w oparciu o przesyłaną przez Kasy sprawozdawczość dekadową, miesięczną, kwartalną, półroczną i roczną oraz działania kontrolne przeprowadzane w miejscach prowadzenia działalności przez SKOK.

Bieżąca analiza sytuacji finansowej SKOK prowadzona jest w oparciu o system analizy wskaźnikowej KAPER, który stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające weryfikację sytuacji finansowej Kas. W oparciu o dostarczane w ramach sprawozdawczości dane

badaniu podlega osiągnięcie przez SKOK odpowiednich wskaźników, a także realizacja planów odbudowy kapitału oraz programów naprawczych. Czynności sprawdzające, podejmowane w miejscu prowadzenia działalności SKOK takie jak lustracje, kontrole oraz postępowania wyjaśniające umożliwiają weryfikację prezentowanych przez SKOK wyników finansowych, a także badanie przestrzegania przez nie przepisów prawa, norm stanowiących przez Kasę Krajową oraz wewnętrznych regulacji.

W wykonaniu powyższego w roku 2010 Kasa Krajowa przeprowadziła w Kasach:

- 22 lustracje,
- 6 kontrole,
- 3 postępowania wyjaśniające.

W związku z obowiązywaniem w kasach spółdzielczych przepisów Ustawy z 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu Kasa Krajowa, jako instytucja współpracująca z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej przeprowadziła w Kasach 22 kontrole dotyczące przestrzegania przepisów wyżej wymienionej ustawy. Informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli były przekazywane do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej.

PROMOCJA I REKLAMA

Działania marketingowe (promocja, reklama wizerunkowa, działania w obszarze public relations) realizowane w 2010 roku przez Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową na rzecz SKOK finansowane były ze składki na fundusz reklamowo-promocyjny, na który Kasy wpłaciły kwotę 14.011.252,60 zł.

Dwa wydarzenia, które zdominowały polską przestrzeń publiczną w 2010 roku – tragiczny wypadek lotniczy pod Smoleńskiem, w którym zginęli prezydent Polski Lech Kaczyński i jego małżonka oraz wiele wybitnych postaci życia społecznego oraz beatyfikacja księdza Jerzego Popiełuszki znalazły swoje odzwierciedlenie w działaniach podejmowanych przez Kasę Krajową na rzecz wizerunku Kas i ich miejsca w życiu społecznym Polski. Z uwagi na to, że wśród ofiar katastrofy było trzech laureatów Feniksa - dorocznej nagrody Fundacji na rzecz Polskich Związków Kredytowych: prof. Lech Kaczyński, marszałek Maciej Płażyński i premier Przemysław Gosiewski, niezależnie od nekrologów zamieszczonych w imieniu Kas we wszystkich największych tytułach prasowych, podjęto szereg inicjatyw mających na celu przedstawienie opinii publicznej ich sylwetek.

Kasy włączyły się także w wydarzenia związane z beatyfikacją ks. Jerzego Popiełuszki. Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe uzyskały tytuł sponsora uroczystości związanych z uroczystościami beatyfikacyjnymi, w których udział wzięli przedstawiciele spółdzielczych kas wraz z pocztami sztandarowymi. Zaprojektowano, wydrukowano i przeprowadzono dystrybucję wśród pielgrzymów okolicznościowych pamiątek. SKOK sponsorowały także specjalny dodatek tygodnika Fakt poświęcony postaci błogosławionego i samej beatyfikacji oraz „Mapę Turysty i Pielgrzyma”, która była dodatkiem do głównego wydania Faktu. W samym wydawnictwie została przedstawiona działalność SKOK jako mecenasa kultury i sztuki, wymieniono dary Kas znajdujące się na Jasnej Górze oraz opisano inicjatywy zrealizowane we współpracy z polskimi parafiami.

Rok 2010 ogłoszony został przez Unię Europejską Europejskim Rokiem Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym. Kasa Krajowa podjęła wiele inicjatyw mających na celu przybliżenie społeczeństwu problemów związanych z wykluczeniem finansowym jako jednym z najważniejszych aspektów wykluczenia społecznego, takich jak:

- przeprowadzona wspólnie z koncernem prasowym Axel Springer i jego dwoma tytułami prasowymi Forbes i Fakt konferencja „Przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu w Polsce”, która odbyła się w styczniu w Warszawie. W debacie uczestniczyli eksperci ze SKOK (w tym Janusz Szewczak, główny ekonomista SKOK), a prezes Kasy Krajowej Grzegorz Bierecki wziął udział w głównym punkcie programu „Kanapie Forbesa” wraz z członkiem Zarządu NBP prof. Małgorzatą Zalewską. W czasie konferencji miało miejsce wręczenie nagrody głównej w konkursie „Zostań dwumilionowym członkiem SKOK”, organizowanej przez Kasy i dziennik Fakt,
- dwie debaty zorganizowane przy współpracy z dziennikiem Rzeczpospolita (patronat medialny, wsparcie merytoryczne, relacja na łamach dziennika): w marcu „Usługi finansowe dla wszystkich Polaków” i w listopadzie „Przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu w Polsce”,
- konferencja Upadłość konsumencka a wykluczenie finansowe - istota dobrego prawa zorganizowana w kwietniu w Toruniu w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej. Konferencję zapowiadały 4 spoty reklamowe Kas emitowane 88 razy na antenie TV Trwam,
- działania podjęte wspólnie z tytułami prasowymi (współpraca redakcyjna) w zakresie zamieszczania wkładek i cykli edukacyjno-promocyjnych („Polak potrafi”, „Stop z wykluczeniem finansowym”, „Finanse Seniora”), w których Kasy

przedstawiane były jako partner Programu Walki z Wykluczeniem Finansowym. Z uwagi na popularność, niektóre z cykli będą kontynuowane w latach następnych. Za jeden z cykli („Polak potrafi”) spółka Media SKOK zdobyła wspólnie z Super Expressem nagrodę Gazety Finansowej. W ramach cyklu „Finanse Seniora” przeprowadzono 2 wykłady w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na Uniwersytecie Trzeciego Wieku. SKOK reprezentował główny ekonomista Janusz Szewczak. Wykłady zostały zrelacjonowane na łamach Super Seniora – dodatku dziennika Super Express skierowanego do osób starszych oraz na stronie www.se.pl,

- cykl promocyjno-informacyjny przeprowadzony z dziennikiem Fakt w dodatku ekonomicznym Fakt Pieniądze. Łącznie wyemitowane zostały 22 edycje. Obok tego cyklu w listopadzie i grudniu Kasy sponsorowały w Fakcie edukacyjny dodatek „Pomóż oszczędzać rodzinie”. Opisano w nim prawdziwe historie ludzi, którzy mimo trudnej sytuacji finansowej chcą nauczyć się zarządzania swoimi funduszami. W każdym z odcinków w roli eksperta pojawił się przedstawiciel SKOK,
- sponsoring audycji telewizyjnej w TVP „Ekonomia z ludzką twarzą”.

W 2010 roku kontynuowano działania promocyjne związane z faktem sponsorowania przez SKOK filmu Rafała Wierzyńskiego „Popiełuszko. Wolność jest w nas”. Film w opiniach recenzentów był wysoko oceniany pod względem artystycznym, a jego eksploatacja kinowa okazała się także sporym sukcesem frekwencyjnym (tylko w Polsce obejrzało go ponad milion trzysta tysięcy widzów). W wyniku kolejnej umowy spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe otrzymały tytuł „Oficjalnego Sponsora Filmu” także dla wydania na płycie DVD. Na potrzeby tego wydania zmodyfikowano spot reklamowy kas oszczędnościowo-kredytowych przygotowany wcześniej na premierę filmu w Teatrze Wielkim - Operze Narodowej, która miała miejsce 16 lutego 2009 r. Spot stanowi teraz część integralną nagrania na DVD (nakład 100 tys. sztuk).

W związku ze sponsorowaniem przez SKOK kolejnego filmu „Historia Roja, czyli w ziemi lepiej słyhać” w reżyserii Jerzego Zalewskiego zostały podjęte liczne działania mające na celu poinformowanie opinii publicznej o tematyce filmu, którym jest heroiczna walka „Żołnierzy Wyklętych” oraz relacjonujące proces powstawania filmu i zapowiadające jego premierę. Z powodu przesunięcia daty premiery filmu główne działania promocyjne zostaną zrealizowane w 2011 roku.

W 2010 roku odbyły się dwie kampanie reklamowe SKOK. W ramach czerwcowej ogólnopolskiej telewizyjnej kampanii wizerunkowej „SKOK – Teraz Polska!”, którą uzupełniały kampanie outdoor, prasowa i radiowa o tym samym przekazie wykupiono powierzchnię reklamową w mediach ogólnopolskich. W reklamie podkreślano, że SKOK dysponują wyłącznie polskim kapitałem, co miało istotne znaczenie w dobie kryzysu finansowego. W reklamie podano również informacje o zdobyciu przez jedną z firm systemu SKOK (SKOK Ubezpieczenia) prestiżowego godła „Teraz Polska”. W ramach kampanii billboardy sponsorskie oraz spot reklamowy umieszczono w telewizji (łącznie ok. 420 emisji w TVP1, TVP Kultura, TVN 24, TV TRWAM), stacjach radiowych (łącznie 96 emisji w: RMF MAXXX, RMF Classic, RMF FM), prasie (Rzeczpospolita, Fakt, Przegląd Sportowy, Sport, Nasz Dziennik, Tygodnik Katolicki Niedziela, Gość Niedzielny, Tygodnik Gazeta Polska, Gazeta Warszawska, Magazyn Wybrzeże). W ramach ogólnopolskiej kampanii outdoorowej „SKOK – Teraz Polska!” wydrukowano plakaty, które umieszczono na takich nośnikach jak cilitlight, superdwunastka (nośnik typu Premium), billboard (ponad 1240 nośników). Uzupełnieniem dla powyższego były działania podjęte w związku z XVIII Krajową SKOK, której termin zbiegał się z kampanią. Specjalnie przygotowane na tę okoliczność reklamy wizerunkowe „SKOK- wiara, rodzina, tradycja” ukazały się w prasie (Fakt, Przegląd Sportowy, Sport, Dziennik Gazeta Prawna, Super Express, Rzeczpospolita, Niezależna Gazeta Polska, Nowe Państwo).

Druga kampania wizerunkowa przebiegała w listopadzie pod hasłem „SKOK - z założenia dla ludzi”. W reklamach podkreślano, że Kasy, mimo wyłącznie polskiego kapitału, są częścią międzynarodowego ruchu unii kredytowych skupiającego na świecie blisko 200 mln ludzi (a ponad 2 miliony w całej Polsce). Podano też informacje o patronie SKOK, Franciszku Stefczyku i misji Kas. Na potrzeby kampanii telewizyjnej, którą uzupełniały prasowa i radiowa o tym samym przekazie opracowano, zrealizowano i przygotowano 15-sekundowy spot, który wyemitowały: TVP 1 i TVP 2, TVP Info, TVP Kultura, TVP Polonia, TV TRWAM (łącznie 705 emisji). W ramach kampanii prasowej reklamy umieszczono w następujących tytułach: Rzeczpospolita, Fakt, Przegląd Sportowy, Sport, Gość Niedzielny, Tygodnik Katolicki „Niedziela”, Nasz Dziennik, Super Express, Gazeta Gdańska, Gazeta Gdyńska. Na potrzeby radiowej kampanii wizerunkowej „SKOK – z założenia dla ludzi”, która uzupełniała dwie poprzednie opracowano i zrealizowano spot, który został wyemitowany w Radiu Zet (łącznie 45 emisji). Do kampanii włączane są także w coraz większym zakresie portale internetowe. Omawiana kampania uzupełniona została na stronie www.kresy.pl i www.opoka.pl emisjami reklam oraz materiałami redakcyjnymi o SKOK.

Serwis kresy.pl powstał przy wsparciu Senatu Rzeczypospolitej Polskiej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kresy.pl są największym w Polsce medium poświęconym fenomenowi dawnych Kresów Rzeczypospolitej. Fundacja Opoka powołana przez Konferencję Episkopatu Polski w czerwcu 1998 roku jest największym serwisem katolickim w Polsce.

Działania związane ze sponsorowaniem a następnie promocją i emisjami teledysku „Uprising” szwedzkiego zespołu Sabaton można określić jako trzecią kampanię promocyjno-reklamową kas oszczędnościowo-kredytowych. Teledysk został zrealizowany do utworu będącego hołdem dla bohaterów Powstania Warszawskiego. Premiera teledysku odbyła się w rocznicę Powstania Warszawskiego, towarzyszył jej dodatek specjalny w dzienniku „Rzeczpospolita” z okazji 66. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego, którego Kasy zostały partnerem. Kilkakrotna emisja teledysku w 1 programie TVP była jednym z głównych motywów obchodów w telewizji publicznej. Na jej potrzeby opracowano, zrealizowano i emitowano billboard sponsorski stanowiący integralną część teledysku. W związku z promocją zaprojektowano i wydrukowano 16-stronicowy folder reklamowy, który był dystrybuowany podczas konferencji prasowej 2 sierpnia 2010 r. w Muzeum Powstania Warszawskiego.

Przez cały rok kontynuowano podjętą w latach ubiegłych i związaną z realizacją stałych umów współpracę z wieloma instytucjami i tytułami prasowymi, takimi jak:

- Krajowa Rada Spółdzielcza – publikacje w miesięczniku „Tęcza”, sponsoring Jarmarku Spółdzielczego,
- „Niezależna Gazeta Polska” (SKOK sponsorowały także kilka imprez związanych ze środowiskami współpracującymi z tym tytułem „Polskie śpiewanie” czy galę „Człowiek roku”),
- magazyn społeczny „Moja Rodzina”,
- kwartalnik „Powiernictwo Polskie”,
- Tygodnik Katolicki „Niedziela” (wsparcie wydania kalendarza pastoralnego, który został rozesłany do wszystkich członków Episkopatu Polski oraz 6000 proboszczów parafii na terenie całego kraju), oraz wspierano imprezy kulturalne i sportowe:
- Gdańsk DocFilm Festiwal (jeden z najciekawszych przeglądów światowego dokumentalnego kina w Polsce, który odbył się w dniach od 22 do 25 kwietnia w Trójmieście),
- koncert „Katolicy na ulicy”,
- kolejny Międzynarodowy Wyścig Kolarski Solidarności i Olimpijczyków,
- Festiwal Dobrego Humoru.

Tradycyjnie też zaznaczona została obecność SKOK na Jasnej Górze, między innymi podczas Pielgrzymki Rodziny Radia Maryja i Pielgrzymki Ludzi Pracy (druk i dystrybucja okolicznościowych pamiątek dla pielgrzymów). Do sierpnia na jasnogórskim placu obok figury Matki Bożej eksponowana była wystawa „Spółdzielcze Kasy Oszczędnościowo-Kredytowe Matce Bożej”, a następnie wystawa sukienek na Cudowny Obraz z podkreśleniem roli kas oszczędnościowo-kredytowych w powstaniu sukienki zwanej „bursztynową”. Kasy sponsorowały też wystawę „Z Jasnej Góry do Gdańska”, która była eksponowana w gdańskim Dworze Artusa od 4 maja do 4 lipca.

Jako najważniejsze wydarzenia sponsorowane przez kasy oszczędnościowo-kredytowe w 2010 roku wymienić ponadto należy: IX Ogólnopolskie Spotkania Młodych Lednica 2010, wydanie dodatku „Po prostu rodzina” w Tygodniku Katolickim Niedziela, akcję „Super Szkoła” organizowaną przez Super Express, konkurs Studencki Nobel 2010, XLV Marsz Szlakiem I Kompanii Kadrowej Kraków, XIII edycję wręczenia nagrody im. G. Palki, uroczystość związaną z 100. rocznicą prawykonania Roty, XXV Krajowy Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” we Wrocławiu, Marsz dla życia i rodziny zorganizowany przez Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana”, wydanie dodatku o zbrodni katyńskiej dołączonego do Tygodnika Powszechnego w dniu 31 marca 2010 r., wydanie książki „Tajna Organizacja Wolności, Gryf Pomorski” oraz realizacja „Koncertu Niepodległości”, który odbył się 11 listopada w Muzeum Powstania Warszawskiego.

Wielostronne działania reklamowe - zarówno duże kampanie reklamowe jak i codzienna współpraca z mediami - podejmowane w obszarach tradycyjnej obecności Kas i kontynuujące pracę z lat poprzednich, ale także otwierające Kasy na nowe środowiska i formy działania lub elastycznie reagujące na zmiany w otaczającej rzeczywistości finansowej, ekonomicznej i społecznej skutkowały otrzymaniem przez SKOK od Gazety Finansowej zaszczytnego tytułu „Finansowa Marka Roku”. Tytuł i towarzyszące mu logo były wykorzystywane w materiałach promocyjnych i prasowych Kas przez cały 2010 rok.

W celu przybliżenia dziennikarzom zajmującym się tematyką finansową problemów unii kredytowych na świecie zorganizowano dla nich warsztaty w dniach od 12 do 14 maja w Londynie w Wielkiej Brytanii. Zainteresowani poznali zasady i praktyczne działania brytyjskich unii kredytowych – odpowiedników polskich SKOK oraz ich sposoby walki ze zjawiskiem wykluczenia finansowego.

W 2010 roku rozpoczęto działania na rzecz skatalogowania archiwalnych materiałów reklamowych Kas, m.in. video, fotograficznych, audio i rzeczowych oraz ich digitalizacji na nośniku cyfrowym, celem skompletowania zebranych materiałów związanych z promocją Kas. W ramach projektu pod roboczą nazwą „Multimedialne archiwum KSKOK” przygotowywana jest archiwizacja zgromadzonych materiałów (w tym także archiwizacja cyfrowa). Projekt ten rozpoczął się w styczniu 2010 roku, a realizacja kontynuowana będzie w roku 2011.

3. WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI KRAJOWYMI I ZAGRANICZNYMI

INSTYTUCJE KRAJOWE

Stała współpraca systemu SKOK z instytucjami krajowymi obejmowała następujące podmioty:

- Rada Rozwoju Rynku Finansowego - powołana na mocy zarządzenia ministra finansów jako organ opiniodawczy i doradczy w sprawach rynku finansowego. W skład Rady wchodzi prezes Zarządu Kasy Krajowej Grzegorz Bierecki,
- Narodowa Rada Rozwoju – organ powołany w lutym 2010 roku przez prezydenta śp. Lecha Kaczyńskiego jako gremium zasadniczej debaty programowej o rozwoju Polski i jej przyszłości. W skład Rady wchodzi ministrowie, eksperci, przedstawiciele instytucji finansowych (prezes NBP, przewodniczący KNF); do grona członków Rady został także zaproszony prezes Zarządu Kasy Krajowej Grzegorz Bierecki,
- Bank Gospodarstwa Krajowego - w związku z udzieleniem przez SKOK długoterminowych kredytów mieszkaniowych z dopłatami Skarbu Państwa,
- Narodowy Bank Polski - w związku z przekazywaniem danych SKOK w celu umożliwienia NBP wykonywania zadań związanych z opracowywaniem statystyki pieniężnej dla potrzeb Europejskiego Banku Centralnego oraz danych niezbędnych do dokonywania przez Narodowy Bank Polski oceny funkcjonowania rozliczeń pieniężnych i rozrachunków międzybankowych w związku z przepisami rozporządzenia ministra finansów z 23 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu, zakresu i terminów przekazywania przez podmioty uczestniczące w rozliczeniach pieniężnych i rozrachunkach międzybankowych (DzU nr 107, poz. 1139),
- Główny Urząd Statystyczny - dostarczanie danych SKOK w ramach programu badań statystycznych statystyki publicznej w celu opracowania publikacji „Wyniki finansowe spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych”,

- Generalny Inspektor Informacji Finansowej – w zakresie przeprowadzanych w SKOK kontroli związanych z przestrzeganiem procedur przeciwdziałania tzw. praniu brudnych pieniędzy,
- Biuro Informacji Kredytowej S.A. – w roku 2010 współpraca obejmowała składanie zapytań kredytowych oraz wysyłanie elektronicznie za pośrednictwem BIK S.A. do Ministerstwa Finansów informacji o otwartych i zamkniętych rachunkach przedsiębiorców,
- Krajowa Rada Spółdzielcza – jako naczelny organ spółdzielczości, we współpracy z Krajową Radą Spółdzielczą Instytut Stefczyka zorganizował w październiku konferencję „90 lat polskiego prawa spółdzielczego”, która była poświęcona analizie polskiego prawa spółdzielczego na przestrzeni ostatnich 90 lat,
- biura informacji gospodarczej – Kasa Krajowa kontynuowała współpracę z Krajowym Rejestrem Długów oraz Rejestrem Dłużników ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A. celem umożliwienia Kasom korzystania z informacji gospodarczych przy wykorzystaniu infrastruktury służącej do wymiany informacji kredytowej w ramach tzw. projektu BBC.

INSTYTUCJE ZAGRANICZNE

Współpraca z instytucjami zagranicznymi obejmowała:

- Światową Radę Związków Kredytowych (WOCCU) z siedzibą w Madison, Wisc., USA – w 2010 r. prezes Grzegorz Bierecki został ponownie wybrany na wiceprzewodniczącego Rady. Przedstawiciele Kasy Krajowej uczestniczyli w walnym zgromadzeniu tej organizacji. Przedstawiciele Kasy Krajowej uczestniczą w zorganizowanej przez WOCCU Międzynarodowej Sieci Regulatorów Unii Kredytowych (International Credit Union Regulators' Network), której zadaniem jest tworzenie platformy współpracy szefów nadzorów nad uniami kredytowymi w poszczególnych krajach; członkiem Komitetu Sterującego ICURN jest wiceprezes Wiktor Kamiński.
- Grupę G-7 - forum wymiany doświadczeń wynikających z działalności unii kredytowych w krajach, w których funkcjonują najistotniejsze w światowym ruchu organizacje krajowe unii kredytowych (USA, Kanada, Polska, Irlandia, Konfederacja Karaibska, Australia, Brazylia), w ramach którego wypracowywane są kierunki rozwoju unii kredytowych. Polski system SKOK w grupie G-7 w roku 2010 reprezentował prezes Zarządu Kasy Krajowej Grzegorz Bierecki.

- Europejskie Forum Unii Kredytowych (ang. ENCU) – utworzone przez europejskie unie kredytowe (Kasę Krajową, Stowarzyszenie Brytyjskich Unii Kredytowych, Irlandzką Ligę Unii Kredytowych oraz Rumuński Związek Unii Kredytowych). W roku 2010 w spotkaniach uczestniczyli także przedstawiciele unii kredytowych z Estonii i Macedonii. Celem działania Forum jest określanie strategii w odniesieniu do regulacji rynku finansowego, które są dyskutowane w Komisji Europejskiej lub zostały wniesione pod obrady Parlamentu Europejskiego. Ustalenia Forum były następnie przekazywane do przedstawicielstwa unii kredytowych w Brukseli, które monitoruje działalność Parlamentu Europejskiego w zakresie rozwiązań legislacyjnych oraz realizuje ustalenia Forum w zakresie oczekiwanych przez europejskie unie kredytowe rozwiązań. Nadal jest rozwijana strona internetowa www.creditunionnetwork.eu prezentująca specyfikę i dorobek europejskich unii kredytowych oraz stanowiska Forum w różnych sprawach dotyczących działalności unii. Wiceprezes Wiktor Kamiński reprezentował ENCU na spotkaniach konsultacyjnych dotyczących projektu Kodeksu Postępowania Instytucji Mikrofinansowych (Code of Conduct for Microfinance Institutions) w Państwach Członkowskich.
- Komisję Europejską (DG Markt) - Grupa Ekspertów ds. Edukacji Finansowej, gdzie system unii kredytowych reprezentował wiceprezes Wiktor Kamiński.
- Międzynarodowy Związek Spółdzielczy (ICA) z siedzibą w Genewie, a w szczególności Region Europejski (Cooperatives Europe); przedstawiciele Kasy Krajowej uczestniczyli w Walnym Zgromadzeniu Regionu Europa i Walnym Zgromadzeniu ICA.
- Organizacje Visa i Mastercard w zakresie wydawania kart płatniczych dla członków SKOK (Kasa Krajowa jest członkiem tych organizacji).
- Unie kredytowe z obszaru Europy Wschodniej:
- organizacje krajowe unii kredytowych z Białorusi, Ukrainy, Mołdowy i Azerbejdżanu.

4. KADRY

Zatrudnienie w Kasie Krajowej na koniec 2010 roku, w porównaniu do roku 2009, wzrosło o cztery osoby i wyniosło 81 etatów (w tym etaty pełne i częściowe, bez urlopów wychowawczych i bezpłatnych). W ciągu roku w Kasie Krajowej zatrudnienie uzyskało 13 osób, a zakończyło 9.

Zatrudnienie w etatach bez urlopów macierzyńskich wychowawczych i bezpłatnych

Dział	31.12.2009	31.12.2010	Wzrost/spadek
Organizacyjno-prawny	9	13	+44%
Monitoringu i kontroli	21	21	---
Finansowo-księgowy	9	10	+11%
Operacyjno-finansowy	4	5	+25%
Kart, Rozliczeń i Informacji Kredytowej	11	8	- 27%
Informatyczny	7	7	---
Pozostałe stanowiska	16	17	+6%

Pracownicy Kasy Krajowej to głównie ludzie w średnim wieku (średnia nie przekracza 39,6 lat). Są to także ludzie bardzo dobrze wykształceni. Pracownicy z wyższym wykształceniem stanowią 87,7% osób zatrudnionych. Kobiety stanowią 46,9% zatrudnionych. Pracownicy Kasy Krajowej podnoszą swoje kwalifikacje kontynuując naukę na studiach zaocznych magisterskich i podyplomowych. Rozwijaniu umiejętności zawodowych i personalnych pracowników służy przyjęta polityka szkoleniowa umożliwiająca podnoszenie kwalifikacji, zdobywanie nowej wiedzy i umiejętności.

5. SYSTEM SKOK

Instytucje systemu SKOK w roku 2010 kontynuowały swoją działalność koncentrując się na dostosowywaniu oferowanych produktów i usług a także struktury do zmieniających się warunków rynkowych.

Towarzystwo Finansowe SKOK S.A. wraz z podmiotami świadczącymi usługi związane z obsługą bankomatów (spółka eCard oraz Global Cash) rozwijało nową działalność poprzez wejście w obszar współpracy związanej z acquiringiem. TF SKOK S.A. prowadzi obsługę nowej karty (karta wyłącznie z funkcją bankomatową) o nazwie SKOK24. Nowy produkt, z założenia całkowicie bezpłatny dla członków, został w październiku wdrożony w jednej z Kas w celach testowych, w roku 2011 będzie on oferowany pozostałym SKOK wydającym karty płatnicze. Spółka, wzorem lat ubiegłych obsługiwała wydawnictwo i procesowała karty płatnicze Visa wydawane przez Kasę

Krajową, a także organizowała posadawianie własnych bankomatów, których na koniec roku było 383. Dla członków SKOK wydano łącznie ponad 400 tys. kart.

Spółka Media SKOK to strategiczny partner Kasy Krajowej w realizacji działań reklamowo-promocyjnych systemu SKOK z wykorzystaniem środków z budżetu akcji reklamowo-promocyjnej. Także w roku 2010 spółka realizowała zadania promujące system SKOK oraz całościowe akcje reklamowe Kas. Spółka kontynuowała także działalność wydawniczą – w dalszym ciągu pozostaje wydawcą „Gazety Bankowej”.

Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo-Kredytowych, świadczące swoje usługi zarówno podmiotom systemu SKOK jak i dla Kas oraz ich członków, w roku 2010 rozwijało sieć sprzedaży. TFI SKOK S.A. nadal pozostaje jedynym towarzystwem funduszy inwestycyjnych, które posiada w swojej ofercie fundusze etyczne.

Działające w ramach systemu SKOK towarzystwa ubezpieczeniowe – TUW SKOK oraz TU SKOK Życie S.A. w roku 2010 rozwijały się dynamicznie, szczególnie w zakresie oferowania ubezpieczeń grupowych, które mogą stanowić jedną z form ograniczenia ryzyka kredytowego. TUW SKOK pozostaje podmiotem oferującym ubezpieczenie depozytów członków SKOK – w roku 2010 podniesiono sumę ubezpieczenia oszczędności członków do kwoty 100 tys. euro.

Pod koniec roku zostały podjęte działania zmierzające do przejęcia spółki HSO sp. z o.o. dostawcy oprogramowania dla SKOK oraz oferującej obsługę platformy e-SKOK oraz usługi typu call center (sprzedaż produktów, windykacja, działania reklamowe) przez Towarzystwo Finansowe SKOK S.A. Celem tego połączenia jest zintegrowane dostarczanie usług IT dla systemu SKOK.

Działalność rozwija Asekuracja sp. z o.o., która współpracując z kancelariami windykacyjnymi na terenie Polski, wspomaga SKOK między innymi w prowadzonych działaniach windykacyjnych w zakresie tzw. windykacji przedsądowej oraz sądowej.

Spółka SKOK Holding s.a.r.l., do której w latach ubiegłych zostały wniesione tytułem aportu akcje i udziały będące w posiadaniu Kasy Krajowej w pełni realizuje cele, dla których została powołana, tj. posiadanie w strukturze silnej kapitałowo spółki oraz optymalizacja podatkowa.

Stowarzyszenie Krzewienia Edukacji Finansowej (SKEF) jako podmiot wspomagający realizację misji SKOK w zakresie edukacji kontynuowało prowadzenie sieci Ośrodków Doradztwa Finansowego i Konsumentckiego, w których osoby znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej mogą bezpłatnie uzyskać pomoc i porady. W ciągu roku 2010 z pomocy ośrodków skorzystało ponad 900 osób.

Działalność kontynuuje także Spółdzielczy Arbitraż Konsumentcki. W roku 2010 do SAK wpłynęło czternaście wniosków, z czego pięć zostało zwróconych wnioskodawcom z uwagi na brak dokonania ich uzupełnienia we wskazanych w wezwaniach terminach. W czterech przypadkach arbiter odrzucił wnioski z uwagi na toczące się bądź zakończone postępowanie przed sądem powszechnym, natomiast w przypadku jednego wniosku został on odrzucony z powodu tego, że nie dotyczył SKOK.

W 2010 roku do Sądu Polubownego przy SKEF nie wpłynął żaden pozew.

W listopadzie 2010 roku zakończył się trwający od stycznia 2010 roku projekt „Pomóż oszczędzać rodzinie”. Pilotażowo projekt prowadzony był na obszarze województwa pomorskiego, wzięły w nim udział cztery rodziny. Celem projektu była edukacja w zakresie planowania i skutecznego zarządzania finansami osobistymi poprzez sporządzanie budżetu domowego oraz jego wykorzystywanie w życiu codziennym. 8 listopada 2010 r. do siedziby SKEF przybyły wszystkie rodziny, które z powodzeniem zakończyły projekt - za wytrwałość i systematyczność otrzymały nagrody w wysokości 1 tys. złotych.

Do Sądu Polubownego w roku 2010 nie została wniesiona żadna sprawa.

6. WYNIKI FINANSOWE KASY KRAJOWEJ ZA ROK 2010

W roku 2010 Kasa Krajowa wypracowała zysk netto ponad 24 mln zł. Bardzo dobry wynik finansowy roku 2010 został osiągnięty dzięki uzyskaniu przez Kasę Krajową przychodów z odsetek od lokat oraz uzyskiwaniu przychodów z instrumentów typu asset management, pomimo że kontynuowano wprowadzoną w latach ubiegłych strategię ostrożnej polityki inwestycyjnej, opartej na instrumentach krótkoterminowych oraz gwarantujących niższą dochodowość, ale większe bezpieczeństwo (głównie lokaty bankowe, bony i obligacje skarbowe, jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych). Przychody z odsetek były w roku 2010 o 1,5 mln zł wyższe niż

w roku 2009, pozycja „aktualizacja inwestycji” obejmująca wycenę portfela „asset management” i jednostek uczestnictwa wykazała wzrost o ponad 0,5 mln zł względem poprzedniego roku.

Przychody ze sprzedaży produktów były o 6 mln zł wyższe niż w roku 2009. Przyrost ten jest efektem między innymi wzrostu przychodów z tytułu prowizji przelewowych i innych usług statutowych oraz wzrostu składek statutowych, co z kolei jest efektem wzrostu aktywów i przychodów SKOK, które są podstawą naliczenia tych składek. Jednocześnie nastąpił spadek przychodów z tytułu udzielonych pożyczek i kredytów, co jest efektem niskiego zapotrzebowania SKOK na te produkty.

7. PRZEWIDYWANE WARUNKI REALIZACJI WYNIKU FINANSOWEGO W ROKU 2011

Na osiągnięcie przez Kasę Krajową zaplanowanego wyniku finansowego w roku 2011 będą miały wpływ czynniki wewnętrzne, jak i zewnętrzne:

- kontynuacja konserwatywnej polityki inwestycyjnej skutkującej niskim ryzykiem inwestycyjnym portfela Kasy Krajowej, dywersyfikacja portfela poprzez stałe monitorowanie i dobór partnerów finansowych,
- wdrożenie modelu zarządzania ryzykiem kredytowym w SKOK, który będzie sprzyjał prowadzeniu „ostrożnej” polityki kredytowej i tym samym utrzymaniu niewielkiego portfela wierzytelności przeterminowanych, co ma pośredni wpływ na zaangażowanie funduszu stabilizacyjnego,
- dalsze wspieranie różnych form integracji oraz modelu zarządzania w grupie, co skutkuje zarówno wzrostem sprzedaży, jak i poprawą rentowności dla uczestniczących Kas,
- dalszy rozwój akcji depozytowej SKOK skutkujący wzrostem aktywów,
- systematyczne rozwijanie jednolitych procedur świadczenia usług o charakterze prosprzedażowym mające na celu zwiększenie akcji kredytowej i depozytowej w SKOK,
- ograniczenie i monitorowanie wysokości ponoszonych kosztów, w szczególności związanych z realizacją nowych przedsięwzięć biznesowych,
- kształtowanie się rynkowych stóp procentowych w wyniku sytuacji makroekonomicznej, jak też na skutek decyzji Rady Polityki Pieniężnej.

Na potencjalne zmniejszenie wyniku mogą wpływać następujące okoliczności:

- niestabilna sytuacja prawna, mogąca skutkować zasadniczą zmianą w modelu funkcjonowania systemu SKOK przy jednoczesnym ograniczeniu źródeł przychodów oraz wzroście obciążeń finansowych,
- trwający kryzys finansowy, który może mieć wpływ na wycenę niektórych aktywów Kasy Krajowej, a równocześnie negatywnie wpływa na sytuację gospodarstw domowych, co może oznaczać wzrost należności przeterminowanych w całym sektorze instytucji kredytowych, co także znajdzie odzwierciedlenie sytuacji kas spółdzielczych, a tym samym Kasy Krajowej,
- konkurencja ze strony pozostałych podmiotów rynku usług finansowych, konkurujących o istotnie zmniejszoną na skutek recesji grupę „dobrych klientów”, tzn. osób posiadających pracę i tym samym stały dochód.

8. OCENA REALIZACJI PLANU SZEŚCIOLETNIEGO NA LATA 2008-2014

Rok 2010 był kolejnym rokiem realizacji planu sześcioletniego, przyjętego w roku 2008. Pomimo nasilających się negatywnych tendencji na rynku finansów konsumenckich – takich jak wzrost bezrobocia w grupie członkowskiej SKOK oraz wzrost kosztów utrzymania gospodarstw domowych, przy równoczesnej niepewności co do sytuacji makroekonomicznej w tym w sferze finansów publicznych – Kasy zachowały zdolność do kontynuacji wzrostu utrzymując stabilność finansową. Zakładane cele są realizowane, co pozwala pozytywnie ocenić założenia planu, jak i perspektywy dalszego rozwoju systemu. W szczególności:

- SKOK utrzymują wysokie stopy wzrostu (aktywa Kas ponownie wzrosły o ponad 20%), podobnie rośnie wolumen udzielonych pożyczek i kredytów oraz przyjętych depozytów, Kasy zwiększyły także liczbę placówek oraz bazę członkowską, rok 2010 był również sukcesem w zakresie budowania kapitałów własnych SKOK,
- w kolejnych Kasach wdrażane są nowoczesne usługi (karty płatnicze i bankowość elektroniczna), co sprzyja pozyskiwaniu nowych grup członków, szczególnie ludzi młodych i dobrze wykształconych,
- za pośrednictwem podmiotów działających w ramach systemu SKOK (Instytut Stefczyka, SKEF) prowadzone są działania edukacyjne dotyczące finansów,
- Kasy uzyskują korzyści ekonomiczne wynikające z synergii - rozwija się współpraca między SKOK poprzez tworzenie grup, które przez outsourcing usług związanych z działalnością Kas zwiększają efektywność prowadzonej działalności,

- prowadzone są działania zmierzające do podniesienia bezpieczeństwa SKOK poprzez stworzenie zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem. TZ SKOK SKA wdraża system raportów dotyczących analizy ryzyka kredytowego w różnych ujęciach, co ma wspomóc efektywność i bezpieczeństwo SKOK.

9. RAPORT DOTYCZĄCY RYZYKA

W 2010 roku Zarząd i Rada Nadzorcza podobnie jak w roku poprzednim przede wszystkim koncentrowały się na obserwacji wpływu kryzysu finansowego na sytuację finansową Kasy Krajowej oraz na ryzyko w działalności spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Stwierdzamy, że w odróżnieniu od innych instytucji kredytowych, zarówno Kasy jak i Kasa Krajowa nie zanotowały problemów z tego tytułu. Wskaźniki płynności utrzymywały się na bardzo dobrym poziomie, a według wstępnych – nieaudytowanych wyników Kasy osiągnęły wymagany normą wskaźnik kapitału instytucjonalnego, tj. 4% aktywów. Równocześnie dzięki wypracowywanej przez Kasę Krajową w ubiegłych latach nadwyżce bilansowej, wartość funduszu stabilizacyjnego osiągnęła równowartość 3% aktywów Kas. Są to czynniki tworzące bardzo dobrą podstawę dla stabilności systemu SKOK i bezpieczeństwa złożonych w Kasach oszczędności.

Na stabilność i bezpieczeństwo Kas miało także wpływ zwiększenie przez TUW SKOK wysokości ubezpieczenia oszczędności do równowartości 100 tys. euro. Nastąpiło to w wyniku zaleceń wydanych przez Komisję Europejską pod adresem wszystkich systemów gwarancji depozytów (DGS) w krajach członkowskich. Depozyty w SKOK podlegają zatem ochronie do tej samej wysokości, jaką w bankach gwarantuje Bankowy Fundusz Gwarancyjny.

Organa Kasy Krajowej, w tym Komisja Funduszu Stabilizacyjnego, oceniają wpływ sytuacji rynkowej na fundusze zarówno SKOK, jak i samej Kasy Krajowej. Wynika to stąd, iż SKOK są równocześnie obiektem nadzoru, a co za tym idzie norm, regulacji i działań nadzorczych oraz partnerami i kontrahentami Kasy Krajowej z racji stosunku członkostwa i przepisów ustawy. Kasy wykonują szereg czynności za pośrednictwem lub przy udziale Kasy Krajowej oraz firm będących własnością systemu SKOK (szczególnie należy podkreślić znaczenie takich obszarów jak rozliczenia, wydawanie kart płatniczych i obsługa transakcji, zarządzanie siecią bankomatów SKOK24 i e-Card, składanie zapytań do BIK oraz BIG, wsparcie zarządzania płynnością w formie lokat jednodniowych, lokowanie nadwyżek płynnych Kas,

prorowadzenie ogólnopolskich kampanii marketingowych i działań PR). Działania te mają przełożenie na sytuację finansową Kas (bezpośrednio lub pośrednio), z kolei sytuacja w obszarach takich jak adekwatność kapitałowa, jakość aktywów, płynność czy rentowność Kas przekłada się na stabilność systemu i ewentualne zaangażowanie Kasy Krajowej w działania naprawcze. Działania te mogą wymagać użycia środków funduszu stabilizacyjnego. W roku 2010 system SKOK kontynuował budowę zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem (SZR) rozumianego jako zbiór mechanizmów pozwalających na systematyczne identyfikowanie, analizowanie (szacowanie) i monitorowanie poszczególnych rodzajów ryzyk - celem jest wspomoczenie procesu podejmowania decyzji zarówno w obszarze strategicznym, jak i operacyjnym. Model zarządzania ryzykiem w dotychczasowej praktyce w zakresie dotyczącym działalności Kas koncentrował się na analizie poszczególnych obszarów działania SKOK – w szczególności analiza obejmowała aktywa finansowe oraz jakość zarządzania i opierała się na prewencji związanej ze stratami, zgodnie z definicją ryzyka jako możliwości wystąpienia szkody. Kasa Krajowa rozszerzyła system zarządzania ryzykiem składający się obecnie ze sprawozdawczości, systemu KAPER, monitoringu i systemu kontroli o kolejne narzędzie w postaci hurtowni danych kredytowych i systemu raportów analitycznych (Syntetyczny Raport Ryzyka Kredytowego). Aplikacje „Vintage”, „Roll Rates”, „Portfel” zostały przygotowane w ramach prac służących do prowadzenia nadzoru na Kasami. Aplikacje te zostały udostępnione TZ SKOK SKA w celu umożliwienia ich outsourcingu na potrzeby zarządzania ryzykiem w Kasach. Aplikacje podlegają stałemu rozwojowi.

Rok 2010 był nacechowany wysokim stopniem niepewności co do sytuacji makroekonomicznej. Był to także okres odzyskiwania wiarygodności przez rynki finansowe. Nadal odczuwalne były skutki światowego kryzysu w postaci między innymi spowolnienia gospodarki, wzrostu bezrobocia, a co za tym idzie, spadku terminowości regulowania zobowiązań przez gospodarstwa domowe.

Należy podkreślić, że system SKOK nadal pozostaje poza bezpośrednim oddziaływaniem kryzysu - nie występuje problem inwestycji w „toksyczne” papiery wartościowe, udział kredytów hipotecznych i mieszkaniowych nie tworzy zagrożenia dla płynności Kas.

Można wskazać kilka obszarów ryzyka pozostających w sferze zainteresowania systemu SKOK.

RYZYKA STRATEGICZNE:

- Ryzyka prawne.
Związane z niewłaściwą lub nieskuteczną identyfikacją i stosowaniem regulacji zewnętrznych w kontekście prowadzonej działalności. Kasa Krajowa prowadzi systematyczne działania w dwóch obszarach. Prowadzone jest zarówno stałe monitorowanie zmieniających się przepisów, jak też opracowywane są standardy i zalecenia, a wszystkie projektowane regulacje badane są pod kątem zgodności z prawem. Równocześnie analizowane jest na bieżąco zmieniające się środowisko prawne Unii Europejskiej i podejmowane są działania prewencyjne i dostosowawcze. Prowadzone są stałe działania typu compliance, szczególnie w zakresie przeciwdziałania tzw. praniu brudnych pieniędzy, ochrony praw konsumentów oraz zgodności działań z Kodeksem Dobrych Praktyk i Zasad Działania SKOK. Największe zagrożenie prawne dla systemu SKOK wiąże się z nową Ustawą o SKOK, uchwaloną przez Sejm 5 listopada 2009 r., a skierowaną przez śp. prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego do Trybunału Konstytucyjnego. W związku z istniejącą sytuacją Kasa Krajowa podejmuje dialog z instytucjami regulującymi rynek finansowy poprzez uczestnictwo – na zaproszenie ministra finansów – w posiedzeniach Komitetu Stabilności Finansowej.
- Reputacja.
Dotyczy zdolności organizacji do ochrony dobrego imienia i utrzymania świadczonych usług na poziomie wymaganym przez klientów. Realizowane jest zarówno poprzez monitoring mediów, badania satysfakcji, jak też konsekwentne wdrażanie metod zarządzania opartych na wysokiej jakości potwierdzonej odpowiednimi certyfikatami, zarówno w Kasie Krajowej, SKOK, jak też w innych organizacjach systemu SKOK. Bardzo istotne znaczenie miały działania z zakresu public relations, uświadamiające opinii publicznej odmiennosć i odrębność systemu SKOK od systemu bankowego i utrzymanie wiarygodności Kas jako bezpiecznego miejsca do deponowania oszczędności. Szeroko zakrojone działania w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu finansowemu przyczyniły się do ugruntowania wizerunku SKOK jako firmy społecznie odpowiedzialnej. Bardzo istotne znaczenie miało przeciwdziałanie „czarnemu PR”, jaki pojawiał się w trakcie sejmowych prac nad Ustawą o SKOK, jak i po skierowaniu ustawy do Trybunału Konstytucyjnego.

- **Rozwój produktów.**
Dotyczy odpowiedniego poziomu rozwoju produktów i usług oraz zdolności do nadążania za zmiennymi oczekiwaniami i potrzebami klientów. Prowadzony jest w oparciu o badania satysfakcji, regularne konsultacje w ramach strategicznej grupy klientów oraz poddawany walidacji u kluczowych klientów w poszczególnych grupach. W praktyce rozwój produktów koncentrował się nadal na kartach płatniczych oraz zwiększeniu dostępu do rachunków poprzez internet (e-SKOK) oraz sieć bankomatów (SKOK24) we współpracy z Towarzystwem Finansowym SKOK S.A. TUW SKOK rozwijało ofertę ubezpieczeń związanych z zawieraniem umowami pożyczek i kredytów, m.in. zabezpieczającymi pożyczkobiorców, którzy utracili pracę (przejęcie okresowej odpowiedzialności za spłatę rat kredytu/pożyczki), co jest odpowiedzią na sytuację kryzysową w gospodarce.
- **Informacja zarządcza.**
System SKOK podejmuje prace w celu lepszego udostępniania właściwych informacji wykorzystywanych w celu opracowania skutecznej długookresowej strategii działania organizacji. Na poziomie Kasy Krajowej Zarząd dokonuje comiesięcznych, kwartalnych, półrocznych i rocznych ocen zarówno sytuacji finansowej Kasy Krajowej, jak też SKOK w różnych zakresach. Kontynuowano projekt mający na celu utworzenie centralnej bazy danych dla celów nadzorczej oceny ryzyka w SKOK - system gromadzenia, opracowania informacji i analiz. Została stworzona aplikacja do oceny jakości portfela kredytowego SKOK.

RYZYKA FINANSOWE:

- **Ryzyka kredytowe i kontrahenta.**
Związane z rozmiarem prawdopodobieństwa utraty wartości kredytowanych pozycji aktywów. W Kasie Krajowej wartość ta wynosi poniżej 0,1%. Przy udzielaniu kredytów stosowana jest zasada „dwóch par oczu”, Dział Operacyjno-Finansowy wspierany jest analizami i ocenami Zespołu Monitoringu i Zarządzania Ryzykiem. Pomoc w ramach Funduszu Stabilizacyjnego udzielana jest w formie umów na podstawie uchwał Zarządu, po zasięgnięciu opinii Działu Monitoringu i Kontroli oraz niezależnej Komisji Funduszu Stabilizacyjnego. Komisja jest dwunastoosobowym organem doradczym Zarządu, a zasiadają w niej przedstawiciele SKOK.

- Ryzyka płynności.
Dotyczy możliwości bieżącego pokrycia zobowiązań operacyjnych lub finansowych. W Kasie Krajowej badane są na bieżąco limity zaangażowań wynikające z Ustawy o SKOK oraz bardziej szczegółowe limity wewnętrzne. Określona jest lista instytucji o wysokim poziomie bezpieczeństwa, aktualizowana na podstawie informacji rynkowej. Płynność SKOK oceniana jest w oparciu o analizę wskaźnikową, w tym analizę zmian poziomu obowiązkowej rezerwy płynnej, wynoszącej 10% funduszu oszczędnościowo-pożyczkowego SKOK. Zwiększenie rezerwy płynnej w Kasach następuje w oparciu o ocenę wskaźnikową sytuacji SKOK i ocenę ryzyka rynkowego.
W związku z kryzysem na rynkach finansowych Kasa Krajowa prowadziła dekadowy monitoring płynności w Kasach. Kasy trwale utrzymują prawidłowe wskaźniki płynności, a wnioski o uruchomienie rezerwy płynnej są sporadyczne i bez istotnego znaczenia dla stabilności Kas.
- Ryzyko stopy procentowej.
Związane z dopasowaniem stawki oprocentowania oraz terminów płatności aktywów i zobowiązań. Kasa Krajowa i SKOK stosują w przeważającej większości zmienne stopy procentowe. Kasy stosujące w dużym zakresie stałe stopy procentowe po stronie depozytowej regulują lukę płynności poprzez odpowiednie zmiany w strukturze aktywów o zmiennym oprocentowaniu. Kasa Krajowa bada na bieżąco przestrzeganie przez Kasy limitów dopasowania aktywów i pasywów o stałych stopach. W kolejnych latach wdrażany będzie model zarządzania ryzykiem płynności w ramach zintegrowanego systemu zarządzania ryzykiem.
- Ryzyka koncentracji. Ryzyko wynikające z ekspozycji kredytowych wobec kredytobiorców z tego samego sektora gospodarczego, geograficznego lub związanych z tym samym produktem lub usługą. Kasa Krajowa udziela kredytów wyłącznie SKOK. W przypadku SKOK udział osób prowadzących działalność gospodarczą w portfelu SKOK jest niewielki. Kasy posiadają zdywersyfikowaną bazę członkowską, poza kilkoma małymi Kasami, których baza członkowska związana jest z małą grupą pracodawców. Ryzyko koncentracji, w tym szczególnie kredytów na cele związane z działalnością gospodarczą, ograniczone jest przepisami ustawy oraz szczegółowymi normami dopuszczalnego ryzyka wydanymi przez Kasę Krajową.

10. CIAŁA STATUTOWE KASY KRAJOWEJ

Organem zarządzającym Kasy Krajowej jest Zarząd. Zarząd Kasy Krajowej w roku 2010 pracował w następującym składzie:

Grzegorz Bierecki – Prezes
Wiktor Kamiński – Wiceprezes
Lech Lamenta – Wiceprezes

Zarząd Kasy Krajowej działa na podstawie ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawy Prawo spółdzielcze, innych obowiązujących przepisów prawa, statutu Kasy Krajowej oraz regulaminu Zarządu uchwalonego przez Radę Nadzorczą. Regulamin określa szczegółowy tryb działania Zarządu, w tym podejmowania uchwał. Do kompetencji Zarządu należy podejmowanie decyzji we wszystkich sprawach niezastrzeżonych w ustawie Prawo spółdzielcze i statucie Kasy Krajowej do kompetencji innych organów.

W strukturze Kasy Krajowej funkcję organu nadzoru pełni Rada Nadzorczą. Rada Nadzorczą w 2010 roku działała w następującym składzie:

1. Adam Jedliński – Przewodniczący
2. Zygfryd Schoenhoff – Sekretarz
3. Jarosław Kazimierski – Skarbnik
4. Adam Byzdra – Członek
5. Bogumił Krzyszczak – Członek
6. Andrzej Skotniczny – Członek
7. Ireneusz Więckowski – Członek
8. Krzysztof Kwiatek – Członek
9. Jan Chmielewski – Członek

Ciałem opiniodawczym Zarządu w zakresie dysponowania środkami funduszu stabilizacyjnego jest Komisja Funduszu Stabilizacyjnego, której głównym zadaniem jest opiniowanie wniosków Kas o udzielenie pomocy stabilizacyjnej. Skład Komisji w ciągu roku nie zmienił się. Na dzień 31.12.2010 r. Komisja pracowała w następującym składzie:

1. Andrzej Gałazkiewicz – Przewodniczący
2. Joachim Nowak – Wiceprzewodniczący
3. Joanna Wysocka-Turek – Sekretarz
4. Leszek Wójcik – Członek
5. Mariusz Gazda – Członek

6. Mirosław Czuba – Członek
7. Tadeusz Michalik – Członek
8. Stanisław Komendacki – Członek
9. Marek Bąk – Członek
10. Szczepan Olbrys – Członek
11. Franciszek Barakowski – Członek
12. Jan Kubik – Członek

Przy podejmowaniu najistotniejszych decyzji dotyczących zasad działania systemu SKOK Zarząd Kasy Krajowej zasięga opinii działaczy systemu SKOK, wchodzących w skład Komisji Planowania Strategicznego. W roku 2010 odbyły się dwa posiedzenia Komisji, które były poświęcone omówieniu nowej Ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych oraz analizie konsekwencji, jakie może ona przynieść SKOK, omówieniu aktualnych problemów dotyczących SKOK oraz prezentacji wdrażanych programów optymalizacji działalności poprzez podejmowanie wspólnych przedsięwzięć biznesowych.

W strukturze organów Kasy Krajowej działa także Sąd Koleżeński. W roku 2010 do Sądu nie wpłynęła żadna skarga.

11. PODSUMOWANIE

Zarząd Kasy Krajowej z satysfakcją stwierdza, iż cele i zamierzenia Kasy Krajowej na rok 2010 zostały w pełni zrealizowane, o czym świadczy stabilna sytuacja zarówno Kasy Krajowej, jak i samych SKOK oraz pozostałych przedsiębiorstw wchodzących w skład systemu. Wypracowany w roku 2010 wynik finansowy zasili Fundusz Stabilizacyjny, przyczyniając się do umocnienia systemu SKOK.

Członkom Rady Nadzorczej, Komisji Funduszu Stabilizacyjnego, Komisji Planowania Strategicznego oraz Sądu Koleżeńskiego, członkom Zarządów wszystkich instytucji systemu SKOK Zarząd Kasy Krajowej składa szczególne podziękowania za współpracę.

Grzegorz Bierecki
Prezes Zarządu

Wiktor Kamiński
Wiceprezes

Lech Lamenta
Wiceprezes